

In honorem Damir Agičić

Foto: Arkadiusz Niziński

—Branimir Janković i Iskra Iveljić—

Prof. dr. sc. Damir Agičić: o šezdesetoj obljetnici života

Svaku historiografiju uvelike obilježavaju djelovanje njezinih institucija, izdvojenih historiografskih škola i posebno prepoznatljivih povjesničara i povjesničarki. Tome je moguće pridodati i one pojedince na čijim organizacijskim leđima leže mnogobrojne aktivnosti pojedinih historiografija. Takav je slučaj s Damirom Agičićem, koji je na organizacijskom, stručnom i znanstvenom planu pomogao otvoriti ili dodatno afirmirati nekoliko novih tematskih područja i više strukovnih foruma u hrvatskoj historiografiji, povezujući je s mnogim kolegama i kolegicama kako unutar nje, tako i izvan njezinih granica. U tom smislu je Agičić primjer osobe koja svojim predanim organizacijskim radom omogućuje velik dio znanstveno-stručnog djelovanja neke historiografije, što često ne primjećujemo ili nedovoljno vrednujemo.

Povrh toga, Agičić u sebi utjelovljuje jednu veliku temu hrvatske povijesti, koju često nazivamo „europske regije hrvatske povijesti“ kao prostorne okvire bez kojih nije moguće razumjeti hrvatsku povijest i njezine šire veze, razmjene i prožimanja. Šteta je da to nije tema jednog kongresa hrvatskih povjesničara, koje Agičić pomaže organizirati u svojstvu predsjednika Hrvatskog nacionalnog odbora za povijesne znanosti. Mnogo toga prethodno navedenog vidljivo je već iz općenitog prikaza njegovog „života i rada“, odnosno „života i djela“, koje će biti praćeno dodatnim isticanjem nekih možda manje poznatih aspekata.

Damir Agičić rođen je 13. lipnja 1963. u Davoru, na granici s Bosnom i Hercegovinom, u SFR Jugoslaviji. Nakon što je završio osnovnu školu u Davoru, gimnaziju je polazio – prelazeći svaki dan rijeku Savu – u bosanskohercegovačkom Srpcu. Studij povijesti i komparativne književnosti završio je 1988. na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Na istom je Fakultetu stekao 1992. magisterij iz povijesti radom *Tajna politika Srbije prema Balkanu polovicom 19. stoljeća*, izrađenim pod mentorstvom prof. dr. Ljubiše Doklešića.

Kao stipendist Zaklade Otvoreno društvo Georgea Sorosa završio je 1993. i poslijediplomski studij povijesti na Srednjoeuropskom sveučilištu (Central European University) u Budimpešti, radom o stanju u Hrvatskoj 1914. godine, s naglaskom na odjecima Sarajevskog atentata – *Civil Croatia on the Eve of the First World War (The Echo of the Assassination and Ultimatum)*. Godine 1997. na Filozofskom Fakultetu u Zagrebu obranio je disertaciju *Hrvatsko-češke veze i odnosi na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće*, pod mentorstvom prof. dr. Petra Korunića. Dakle, Hrvatska, Bosna i Hercegovina i Mađarska bile su mjesta njegova obrazovanja, a hrvatsko-češki odnosi istraživačka tema, koja zajedno s ranim usmjerenjem na jugoistočnoeuropsku i srednjoeuropsku povijest, predstavlja

početne točke daljnjeg razvijanja spomenutog naglaska na „europske regije hrvatske povijesti“.

Na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu Agičić radi od 1989. kao asistent-pripravnik, od 1993. kao asistent, od 1998. kao viši asistent, zatim kao docent od 1999. godine, izvanredni profesor od 2004. godine, redoviti profesor od 2009. i redoviti profesor u trajnom zvanju od 2015. godine. Pritom je regionalna orijentacija na primjeru rada na Odsjeku za povijest vidljiva već i po tome što je na početku svoga sveučilišnog puta bio asistent Ljubiše Doklestića, profesora koji se bavio poviješću Jugoistočne Europe, pa je Agičić izvodio nastavu iz kolegija posvećenih upravo toj regionalnoj povijesti.

Neki od predmeta čiju je nastavu Agičić izvodio ili i dalje izvodi na studiju povijesti na matičnom Fakultetu su: *Povijest srednje i jugoistočne Europe 15-18. stoljeća* i *Svjetska povijest 19. stoljeća*, odnosno *Europska i svjetska povijest u 19. stoljeću* i *Hrvatska i Europa u 19. stoljeću: komparatističke teme*. Od izbornih kolegija treba spomenuti *Hrvatsku historiografiju u 20. stoljeću* i napose *Poljsku u 19. i 20. stoljeću*, kada je riječ o spomenutoj široj regionalnoj orijentaciji.

Sudjelovao je ili sudjeluje u nastavi više izbornih i obaveznih kolegija (*Hrvati i slavenske integracijske ideologije u 19. i 20. stoljeću*, *Doktorski seminar*, *Doktorski rad – od ideje do realizacije*) na doktorskom studiju *Moderne i suvremene hrvatske povijesti u europskom i svjetskom kontekstu* Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Osim toga, kao vanjski suradnik predavao je na Pedagoškom/Filozofskom fakultetu u Puli i Filozofskom fakultetu u Splitu te na doktorskom studiju povijesti na Hrvatskim studijima u Zagrebu. Bio je mentor ili komentor više desetaka diplomskih radova na predbolonjskom i bolonjskom studiju povijesti, kao i devet obranjenih doktorskih radova (Vlatka Dugački, Tihana Luetić, Snježana Koren, Mario Stipančević, Zrinko Čustonja, Filip Hameršak, Branimir Janković, Slaven Kale, Domagoj Sremić).

S regionalnim aspektom u značajnoj mjeri povezano je i uvodno navedeno pomaganje u otvaranju ili afirmiranju nekih tematskih područja koja u hrvatskoj historiografiji nisu bila dovoljno ili uopće razvijana. Takva se Agičićeva orijentacija, osim istraživanja hrvatske povijesti, vidi osobito u spomenutom bavljenju poviješću Srednje i Jugoistočne Europe u 19. stoljeću i prvoj polovici 20. stoljeća, zatim problematikom udžbenika i nastave povijesti te poviješću hrvatske historiografije i samih povjesničara. Sva su ta tematska područja u hrvatskoj historiografiji u određenoj mjeri trajno ambivalentnog statusa i njihov položaj nikada nije samorazumljiv, već ga je potrebno uvijek iznova osnaživati.

Agičić se istraživački najprije bavio poviješću Jugoistočne Europe, s fokusom na vanjsku politiku Kneževine Srbije sredinom 19. stoljeća. To je bila tema njegovog magistarskog rada, što ga je u prerađenom i dopunjenom obliku objavio 1994. godine kao monografiju pod naslovom *Tajna politika Srbije u XIX. stoljeću*.

U njoj je podrobno raščlanio politiku Ilije Garašanina koji je, koristeći se brojnim kontaktima sa slavenskim političarima, promicao srpsku nacionalnu agendu, stvarajući tajnu organizaciju usmjerenu oslobađanju od osmanske vlasti na Balkanu. Najpoznatiji primjer je njegovo preformuliranje plana Františka Zacha, pouzdanika poljske emigracije poimence kneza Adama Czartoryskog u srpski ekspanzionistički plan „Načertanije“. Iste godine Agičić objavljuje rad o Cetinju, u međunarodnom zborniku posvećenom glavnim gradovima Jugoistočne Europe, da bi 1995. otvorio temu češko-hrvatskih odnosa, kojom će se kontinuirano baviti u raznim vidovima.

Agičićevo bavljenje poviješću Srednje Europe usmjereno je na hrvatsko-češke i hrvatsko-poljske političke i kulturne veze u drugoj polovici 19. i prvoj polovici 20. stoljeća. U disertaciji objavljenoj kao monografija pod naslovom *Hrvatsko-češki odnosi na prijelazu iz XIX. u XX. stoljeće* 2000. godine obradio je odjeke čeških političkih zbivanja u hrvatskoj javnosti, kao i hrvatskih u češkoj javnosti, kongrese slavenskih novinara, hrvatske studente i doktorande u Pragu, odnos Stjepana Radića i Čeha, kao i T. G. Masaryka i Hrvata. Navedene su teme vrlo važne jer će Prag biti važnim toposom formiranja modernističke generacije, koja će početkom 20. stoljeća imati veliki utjecaj na hrvatskoj političkoj sceni. Osim disertacije Damir Agičić je objavio niz članaka posvećenih povijesti Srednje Europe, priredio 2003. knjigu arhivske građe *Dragi Franta! Hrvatska korespondencija Františka Hlaváčka (1896-1904)* i uredio dva zbornika radova (*Hrvati i Poljaci – narodi daleki i bliski* iz 2003. i *Poljsko-hrvatske veze kroz stoljeća: povijest, kultura, književnost* iz 2018).

Navedena istraživanja poticala su ga na sudjelovanje na mnogim znanstvenim skupovima u Hrvatskoj i inozemstvu, posvećenima srednjoeuropskoj povijesti. Neke od novijih radova o tome okupio je u knjizi *Srednjoeuropske teme* 2020. godine. Treba spomenuti i priručnik za studente *Podijeljena Poljska (1772-1918)* iz 2004. godine kao i suradničko ili uredničko pomaganje u objavi prijevoda na hrvatski jezik više knjiga o poljskoj povijesti – poput knjige Andrzeja Paczkowskog *Pola stoljeća povijesti Poljske (1939-1989)* – odnosno niza knjiga o srednjoeuropskoj, jugoistočnoeuropskoj i europskoj povijesti.

Apostrofirani fokus na povijest Jugoistočne i Srednje Europe u 19. i prvoj polovici 20. stoljeća te napose na hrvatsko-češke i hrvatsko-poljske političke i kulturne odnose zastupljen je i u čestim znanstveno-istraživačkim boravcima u Beogradu, Budimpešti, Beču, Krakovu, Varšavi i Pragu. Gostujuća predavanja održao je na Sveučilištu Adama Mickiewicza u Poznanju, Studiju Istočne Europe na Sveučilištu u Varšavi i Katoličkom sveučilištu u Lublinu u Poljskoj.

Njegova regionalna orijentacija primjetna je i u vođenju znanstveno-istraživačkog projekta *Hrvati i slavenske integracijske ideologije u 19. i 20. stoljeću* koji je financiralo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta RH te suvoditeljstvu

međunarodnog znanstvenog projekta o hrvatsko-poljskim odnosima u drugoj polovici 19. i prvoj polovici 20. stoljeća, zajedno s Agnieszkom Gucka iz Poljske akademije znanosti. Sa slovenskom povjesničarkom Martom Verginellom bio je, pak, suvoditelj bilateralnog hrvatsko-slovenskog projekta o javnoj uporabi povijesti. Pritom je organizirao nekoliko međunarodnih znanstvenih skupova u suradnji s poljskim povjesničarima. Član je savjeta nekoliko poljskih znanstvenih časopisa kao što su *Przegląd Historyczny*, *Balcanica Posnaniensia*, *Prace Komisji Historii Nauki PAU*. Za Institut Srednjoistočne Europe u Lublinu u Poljskoj surađivao je na pripremanju *Enciklopedije Srednje Europe* i *Atlasa vjerske povijesti Srednje Europe*.

U sklopu njegova zanimanja za srednjoeuropsku povijest važno mjesto zauzima pokretanje izdavačke kuće znakovita naziva *Srednja Europa* u kojoj je, zajedno sa suprugom, povjesničarkom Magdalenom Najbar-Agičić rođenoj u Poljskoj, objavio niz izdanja sa srednjoeuropskim temama. Uzmemo li, dakle, u obzir i obiteljski život, možemo reći kako njih dvoje zaista utjelovljuju hrvatsko-poljske odnose i srednjoeuropsku povijest. Pripadaju najužem krugu zaslužnih za uspostavu snažnih kontakata između znanstvenika iz tih dviju zemalja, kao i za ukupno posredovanje poljskih tema u Hrvatskoj i hrvatskih tema u Poljskoj te boljeg međusobnog poznavanja u cjelini. Navedeni naponi neosporno čine hrvatsku povijest i hrvatsku historiografiju bitno pluralnijima i manje izoliranima i samodostatnima.

Zbog toga je Damir Agičić 2002. godine dobio odlikovanje ministra kulture Republike Poljske *Zaslужan za poljsku kulturu*. Izdavačka kuća *Srednja Europa* (odnosno Damir Agičić i Magdalena Najbar-Agičić) dobila je 2009. godine počasnu Nagradu Waclawa Felczaka i Henryka Wereszyckog, koju su joj dodijelili Poljsko povijesno društvo, Odjel u Krakovu, i Povijesni fakultet Jagelonskog sveučilišta u Krakovu, za objavljivanje knjiga o Srednjoj Europi i promoviranje srednjoeuropskih tema. Iako se Poljska itekako ističe kao primarna referentna točka, važno mjesto u istraživanjima Damira Agičića i dalje imaju Češka, Srednja Europa u cjelini i Jugoistočna Europa.

Sredinom 1990-ih Damir Agičić započeo je bavljenje još jednim područjem – nastavom povijesti te analiziranjem i pisanjem udžbenika povijesti. Latio se i sam uređivanja i pisanja osnovnoškolskih i srednjoškolskih knjiga i sudjelovanja u pokretanju časopisa *Povijest u nastavi*. Tako je od 1996. do 2008. bio urednik školskih knjiga i priručnika za nastavu povijesti u Profil Internationalu. Godine 1996. napisao je udžbenik povijesti za sedmi razred osnovne škole s povijesnom čitankom šenoinskog slogana „Budi svoj“, a zajedno sa suprugom Magdalenom Najbar-Agičić i Snježanom Koren autor je uspješnih udžbenika za treći i četvrti razred gimnazije. Sve te školske knjige tiskane su u više izdanja. Uza sve to je bio glavni i odgovorni urednik *Povijesti u nastavi* od njezinog osnutka 2003. do 2008. godine. Časopis je otvarao institucionalni prostor za priloge o novim pristupima nastavi povijesti.

Pokretanje sustavnih analiza udžbenika povijesti, na tragu velikog uspona bavljenja tom problematikom u međunarodnoj historiografiji, značilo je otvaranje nesumnjivo jako važnog novog tematskog područja u hrvatskoj historiografiji. D. Agičić i njegovi suradnici pritom su navedene teme nastojali impostirati u širi kontekst, ostvarivši značajnu međunarodnu suradnju, poglavito s Institutom za proučavanje udžbenika Georg Eckert u Braunschweigu u SR Njemačkoj, na kojem je Agičić boravio na kraćoj istraživačkoj stipendiji.

Nova Agičićeva istraživačka orijentacija donijela je hrvatskoj historiografiji bez sumnje dodatno povezivanje s europskom historiografijom. Tako je Agičić bio, primjerice, glavni izvjestitelj sa seminara „History Teaching in Croatia“, održanog 2003. u organizaciji Vijeća Europe, zatim suradnik na publikaciji Vijeća Europe objavljenoj u elektroničkom izdanju (*Draft Handbook on Values for Life in a Democracy*) te je zajedno s kolegicama i kolegama iz Hrvatske sudjelovao u mnogim seminarima i stručnim skupovima u inozemstvu. Treba istaknuti da se bavljenjem udžbenicima povijesti kao i sudjelovanjem u inicijativi Dijalog povjesničara-istoričara i sličnim pothvatima, radilo o prijeko potrebnom održavanju kontakata s europskom historiografijom, ali i onih između povjesničara iz Hrvatske, Srbije, Bosne i Hercegovine u trenutku rata i poraća kada na to nije gledano s odobravanjem. Uglavnom, Agičićevo bavljenje temama udžbenika i nastave povijesti praćeno je objavljivanjem niza radova iz toga područja. Te je radove Damir Agičić okupio 2015. u knjizi *Hrvatska Klio II. O nastavi i udžbenicima povijesti*.

Ne treba posebno isticati koliko je nastava povijesti krucijalna za povijesnu znanost kao područje u kojem radi najveći broj diplomiranih povjesničara i povjesničarki. Ono je jedno od ključnih mjesta širenja recentnih dosega akademske historiografije i poticanja interesa za povijest među novim generacijama učenika, od koji će neki potom studirati povijest ili pratiti povijesne teme u javnosti. Usprkos njezinoj važnosti, među profesionalnim povjesničarima često nažalost ne vlada dovoljno zanimanje za nastavu povijesti. Za svoj predani rad Agičić je 2015. dobio nagradu Ivan Filipović, nazvanu po najpoznatijem hrvatskom učitelju 19. stoljeća.

U vrijeme kada se Agičić bavio tim područjem, posrijedi je također bilo otvaranje novih pristupa nastavi povijesti i udžbenicima povijesti, alternativnih u odnosu na one koji su dominirali u službenim (državnim) politikama povijesti u Hrvatskoj 1990-ih. Ukratko rečeno, prevladavali su nedovoljno samokritični hrvatski nacionalni i nacionalistički narativi koji su bili puni stereotipnih, isključivih i antagonizirajućih prikaza povijesti susjednih zemalja. Sve su te slabosti isticane u kritičkim analizama udžbenika 1990-ih, koje se željelo promijeniti uz pomoć suvremenih pristupa i novih udžbenika povijesti. Njima su napokon pluralizirani pogledi na povijest i napušteni neki posebno problematični narativi.

Osim usmjerenja na povijest Jugoistočne i Srednje Europe, te udžbenike i nastavu povijesti, poseban Agičićev interes predstavlja bavljenje poviješću hrvatske historiografije i povjesničarima, razvidan u spomenutom izbornom kolegiju *Hrvatska historiografija u 20. stoljeću* i vođenju znanstveno-istraživačkog projekta *Hrvatska historiografija i nastava povijesti (19-21. stoljeće)* koji je financiralo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta RH. Agičić je bio sudionik i organizator brojnih znanstvenih skupova o hrvatskim povjesničarima, hrvatskoj historiografiji i nastavi povijesti u 20. stoljeću, te je suuredio zbornike radova koji su iz njih proizašli. Riječ je o suuredništvu sljedećih zbornika: *Jaroslav Šidak i hrvatska historiografija njegova vremena* (2012), *Nada Klaić i njezin znanstveni i nastavni doprinos razvoju historiografije* (2014), *Ljubo Boban i istraživanje suvremene povijesti* (2017), *Sveučilišna nastava povijesti u Hrvatskoj: tradicija, današnje stanje, perspektive* (2018).

Pored toga, Agičić je urednik i suurednik više zbornika u čast povjesničara i povjesničarki s Odsjeka za povijest: *Zbornik Mire Kolar-Dimitrijević* (2003), *Spomenica Josipa Adamčeka* (2009), *Spomenica Renea Lovrenčića* (2015), *Zbornik Drage Roksandića* (2019), *Zbornik Božene Vranješ-Šoljan* (2022). Vlastite radove o hrvatskoj historiografiji i povjesničarima okupio je u knjizi *Hrvatska Klio. O historiografiji i historičarima* iz 2015. godine. Tome treba pridružiti i Agičićevu knjigu *Poslijediplomski magistarski studij Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu* iz 2009. godine.

Agičić je pritom uspješno objedinio znanstvena istraživanja s konkretnim empirijskim pregalaštvom. Njegovo zanimanje za hrvatsku historiografiju nije se ograničilo na analizu ključnih radova i povjesničara, nego i na istraživanje konkretnih pokazatelja poput, primjerice, tematske strukture poslijediplomskih doktorskih radova kao indikatora tranzicijskih promjena nakon 1945, ali i nakon hrvatskog državnoga osamostaljenja. Prikazao je tako doktorate iz povijesti u Hrvatskoj u razdoblju od 1946. do 2012. godine, poglavito u radovima: „Doktorati iz povijesti u Hrvatskoj nakon Drugoga svjetskog rata (1946-2008)“ (*Spomenica Josipa Adamčeka*, 2009) i „Doktorati iz povijesti u Hrvatskoj 2009-2012. godine“ (*Historijski zbornik*, br. 2, 2013). Cjelokupno Agičićevo djelovanje na tom području poticalo je i pomagalo afirmirati bavljenje suvremenom hrvatskom historiografijom i povjesničarima kao važnim istraživačkim područjem.

Uz knjige, zbornike, članke i radove u časopisima i zbornicima radova, Agičić je urednik i autor brojnih enciklopedijskih natuknica (*Hrvatska enciklopedija*, *Hrvatski opći leksikon*, *Hrvatski leksikon*, *Hrvatski biografski leksikon*), zatim niza osvrti, recenzija i prikaza knjiga, kao i nekrologa te znanstveno-popularnih tekstova u stručnim časopisima i časopisima za popularizaciju znanosti, odnosno novinama za kulturu. Od 1997. do 2002. bio je član uredništva znanstveno-popularnog časopisa *Hrvatski zemljopis*. Za popularizacijski vid svoga djelovanja dobio je 2012. Državnu nagradu za popularizaciju i promidžbu znanosti.

Autorstvo svih tih brojnih i raznovrsnih priloga većim dijelom je, iako nikako ne u potpunosti, predočeno u priloženoj bibliografiji. Osim u Hrvatskoj, svoje tekstove Agičić je objavljivao u znanstvenim časopisima i zbornicima radova u Poljskoj, Češkoj, Austriji, Mađarskoj, Bosni i Hercegovini, Srbiji i dr. U svemu tome se, bilo prema sadržaju, bilo prema mjestu objavljivanja tekstova u zbornicima, kao i enciklopedijskih natuknica, prikaza knjiga i drugih priloga vidi višestruko spominjana orijentacija prema „europskim regijama hrvatske povijesti“.

Agičić je vrlo aktivan u institucionalnom i organizacijskom pogledu: bio je predstojnik Katedre za svjetsku povijest novog vijeka od 2003. do 2020. godine; zamjenik pročelnika Odsjeka za povijest 2000-2002. godine; pročelnik Odsjeka za povijest i predstojnik Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta 2004-2006. i 2010-2011. godine. Nekoliko godina bio je voditelj Nastavničkog smjera diplomskog studija povijesti, a vodio je i poslijediplomski studij hrvatske povijesti na Odsjeku za povijest 2005-2006. godine. Od 2021. godine voditelj je doktorskog studija *Moderne i suvremene hrvatske povijesti u europskom i svjetskom kontekstu* Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Nadalje, bio je član Vijeća područja humanističkih i društvenih znanosti Sveučilišta u Zagrebu 2004-2008. i zamjenik člana Senata Sveučilišta u Zagrebu 2008-2012. Od 2013. do 2017. bio je član Matičnog odbora za polja povijesti, povijesti umjetnosti, znanosti o umjetnosti, arheologije, etnologije i antropologije, a član Nacionalnog vijeća za znanost od 2019. do 2023. godine. Bio je član Upravnog vijeća Hrvatskog memorijalno-dokumentacijskog centra Domovinskog rata od 2013. do 2017. godine.

Nakon časopisa *Povijest u nastavi*, bio je od 2008. do 2022. godine glavni urednik *Historijskog zbornika*, najstarijeg hrvatskog historiografskog časopisa. Od 2008. do 2015. bio je član međunarodne redakcije časopisa *Historijska traganja*, koji izdaje Institut za historiju u Sarajevu. Tome treba pribrojiti uređivanje stotinjak znanstvenih i stručnih knjiga iz područja povijesti koje su objavljene u više biblioteka različitih izdavača (*Profil*, *Ibis grafika*, *FF Press*, *Srednja Europa*). Zahvaljujući njegovu trudu i pod njegovim uredništvom na hrvatski jezik prevedena su mnoga djela o povijesti Srednje i Jugoistočne Europe, pridonoseći time njihovom boljem poznavanju i nadilaženju uskih okvira hrvatske nacionalne povijesti koji uvelike prevladavaju u hrvatskoj historiografiji.

Osim toga, sudjelovanje u objavljivanju prijevodnih i domaćih izdanja doprinisilo je historiografskom etabliranju radova o nastavi povijesti, povijesti hrvatske historiografije i teoriji i metodologiji povijesne znanosti. Također, Agičić je uredio brojna djela povjesničarki i povjesničara srednje i mlađe generacije iz Hrvatske, regije i inozemstva, od kojih su mnogima to bile prve historiografske knjige koje su objavili. Takvo pregalaštvo je samozatajno jer podrazumijeva da se znatan dio vremena posvećuje čitanju i uređivanju tuđih tekstova, vođenju korespondencije

i organizacijskom poslu, a ponekad je posrijedi i ulaganje velikog truda koji neki pojedinci nisu opravdali. No takav je Agičićev značaj – pomoći svima i nikoga ne odbiti.

To je vidljivo i u Agičićevom aktivnom radu u nekoliko povijesnih udruga: kao člana Upravnog odbora Društva za hrvatsku povijesnicu, predsjednika Hrvatskog nacionalnog odbora za povijesne znanosti od 2012. godine (i organiziranja triju kongresa hrvatskih povjesničara 2016, 2021. i 2024. godine) ili inicijatora Kliofesta, udruge za promicanje kulture povijesti koja sudjeluje u organiziranju Festivala povijesti – Kliofest i vođenju web-portala *Historiografija.hr*. I Društvo za hrvatsku povijesnicu, i Hrvatski nacionalni odbor za povijesne znanosti, i kongresi hrvatskih povjesničara mjesta su povezivanja i suradnje povjesničara u Hrvatskoj.

Simbol tog povezivanja – koje štoviše prelazi granice hrvatske historiografije – predstavlja spomenuti web-portal *Historiografija.hr*. Agičić je bio njegov pokretač i prvi urednik sve do 2016. godine, kada ga je na tom mjestu naslijedio Branimir Janković. Agičić je pokrenuo portal u trenutku kada gotovo nitko u hrvatskoj historiografiji, pogotovo institucije, nisu imale svoje web-stranice niti su obavještavale o svome radu. Bilo je to uspješno prepoznavanje na samom početku onog što će danas postati standard u razmjeni stručnih informacija i novosti o skupovima, projektima i novim knjigama. Iskustvo portala *Historiografija.hr* potaknulo je pokretanje slično zamišljenog portala *Historiografija.ba* u susjednoj Bosni i Hercegovini.

Agičićevo pokretanje i višegodišnje organiziranje – zajedno sa suradnicima – Festivala povijesti Kliofest značilo je prepoznavanje novih stručnih foruma koji će se pokazati dalekosežno dragocjenima. Višednevna manifestacija stekla je od samog početka 2014. godine kontinuitet održavanja svake godine u svibnju te je 2023. godine održana po jubilarni deseti put. Kliofest je sada već potpuno afirmiran i posve prihvaćen u hrvatskoj historiografiji, stoga mnogi povjesničari i povjesničarke upravo na njemu žele predstaviti svoje nove knjige, zbornike, projekte, mreže i inicijative. Etablirane su i strukovne nagrade koje se dodjeljuju na Kliofestu. Kao i *Historiografija.hr*, i Kliofest je potaknuo kasnije pokretanje tome usporedivog History Festa u Bosni i Hercegovini i Retrofesta u Sloveniji.

Kliofest je na neki način sinteza Agičićeva djelovanja. Prilika je to da na njemu okupi ne samo povjesničare iz Hrvatske, nego i Jugoistočne i Srednje Europe, na temelju svojih razgranatih kontakata. Uostalom, svakodnevno to čini i u privatnom životu, bilo u Zagrebu, bilo ljeti na Rabu gdje se ponekad okupi cijela mala kolonija povjesničara i povjesničarki, bilo na putovanjima. Još važnije, Agičić je jedan od rijetkih povjesničara koji može komunicirati i surađivati gotovo sa svima u hrvatskoj historiografiji – bez obzira na sve međusobne razlike – što je iznimna pojava. Svi smo svjesni da bi bez takvih osoba naši sukobi, polarizacije i idiosinkrazije još više onemogućavali profesionalnu suradnju, ali većinom nismo

spremni poput Agičića imati integrativnu ulogu i uložiti toliko puno vlastitog vremena u organizacijski rad za druge i okvire u kojima će oni moći stručno djelovati.

Zato smo na početku i naveli da na takvim pojedincima leži velik dio svakodnevnog funkcioniranja neke historiografije. Iako i Agičić neizbježno ima suradnike koje promovira, kao i svoje osobne preferencije i stručne i druge interese, njegovo korištenje primjerice Kliofesta i drugih foruma u kojima djeluje sastoji se najvećim dijelom od otvaranja prostora svima i omogućavanja suradnje bez obzira na sve razlike i bez nametanja svojih pogleda. I, možda još važnije, ne s ciljem uspostave ili opsluživanja (polu)klijentelističkih mreža karakterističnih za jedan dio hrvatske historiografije. Iako je imao i još uvijek ima razmjerno više institucionalnih funkcija i pozicija, Agičić ipak ne ulazi u red onih koji se pod svaku cijenu bore za njih, nego je često onaj koga se molilo da preuzme neku dužnost i/ili da na njoj ostane.

S jedne strane prisutno je puno nevidljivog rada za druge, a s druge neizbježni izostanak vremena za još intenzivnije posvećivanje svim tim područjima, kao i nekim svojim znanstvenim istraživanjima i publiciranjima. Naravno da su u takvim okolnostima brojnih obaveza mnoge stvari mogle biti još bolje ili zasigurno još produbljenije osmišljene, napisane ili izvedene. Svi smo dakako svjesni potrebe kritičnosti i analitičkog vrednovanja kako bi se moglo tražiti puteve daljnjeg stručnog unapređivanja i novih znanstvenih iskoraka.

U ovom je, pak, trenutku sama prigoda primarno svečarska – u povodu Agičićeva 60. rođendana – kada se ponajprije ističu ostvareni doprinosi i izriče zahvalnost za realizirane suradnje. Uostalom, njegov historiografski opus još uvijek nije naravno završen. Štoviše, Damir Agičić nastavlja intenzivno raditi na brojnim znanstvenim, stručnim, izdavačkim i organizacijskim poljima, funkcijama i poslovima, ne gubeći nimalo na trudu, energiji i entuzijazmu te pomažući mnogim domaćim i stranim povjesničarima i doprinoseći hrvatskoj historiografiji u cjelini. Sve to i dalje u srednjoeuropskim i jugoistočnoeuropskim okvirima, promovirajući time „europske regije hrvatske povijesti“ i šireći granice hrvatske historiografije.

Bibliografija¹**1985.**

Zbornik Centra za društvena istraživanja Slavonije i Baranje, 20, 1983, str. 412; 21, 1984, str. 562, Slavonski Brod, *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, Vol. 18, 1985, str. 357-362.

1986.

Istorijski zbornik Instituta za istoriju u Banjaluci, br. 5, 1984. g, *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, Vol. 19, 1986, str. 312-314.

1988.

O. V. Pavljučenko, Rossija i Srbija 1888-1903 (diplomatičeskie otnošenija, obščestvennye svjazi), Naukova dumka, Kijev 1987, *Historijski zbornik*, god. XLI, 1988, str. 366-369.

Arhivski vjesnik, god. 30/1987, sv. 31, Zagreb, 1988, *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, Vol. 21, 1988, str. 281-283.

Slavonski povijesni zbornik, god. 24, br. 1-2, 1987, Slavonski Brod, str. 1-303, *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, Vol. 21, 1988, str. 283-286.

1989.

Mediteran, „Naše teme“, broj 5, Zagreb 1989, 979-1095, *Časopis za suvremenu povijest*, god. 21, br. 1-3, 1989, str. 225-230.

Voprosy istorii, godište 1988, O jugoslavenskim povijesnim problemima, *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, Vol. 22, 1989, str. 370-373.

Hasan Škapur, Turski dokumenti o ustanku u Potkozarju 1875-78, Sarajevo 1988; Vančo Boškov, Katalog turskih rukopisa franjevačkih samostana u Bosni i Hercegovini, Sarajevo 1988, *Historijski zbornik*, god. XLII, 1989, str. 399-400.

M. M. Frejdenberg, Dubrovnik i Osmanska imperija, izd. „Nauka“, Moskva 1984, *Historijski zbornik*, god. XLII, 1989, str. 404-405.

1990.

Historiografija o ilirskom „Branislavu“ (1844-45), *Historijski zbornik*, god. XLIII, 1990, str. 385-395.

Znanstveni skup „Nova Evropa“ (1920-1941), Zagreb, 25 – 26. listopada 1990, *Časopis za suvremenu povijest*, god. 22, br. 3, 1990, str. 159-163.

S. I. Dančenko, Russko-serbskie obščestvennye svjazi (70-80-e gody XIX v), Moskva 1989, *Historijski zbornik*, god. XLIII, 1990, str. 417-421.

Ladislav Szörényi de Kis-Szörényi, Opis Srijema, Privlaka 1989 (preveo Stjepan Sršan), *Historijski zbornik*, god. XLIII, 1990, str. 452.

¹ Iako iscrpna, bibliografija ipak nije potpuna. Naime, u popisu su navedeni mnogi, no ne i svi prikazi, sve leksikografske natuknice, svi prijevodi i razni drugi prigodni i ostali tekstovi.

E. V. Vecelj i E. A. Makarova, Maren Mihajlovič Frejdenberg — biobibliografija, Kalinin 1989, *Historijski zbornik*, god. XLIII, 1990, str. 452.

Andrija B. K. Stojković: Životni put Dositeja Obradovića, Beograd 1989, 166, *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, Vol. 23, 1990, str. 323-326.

Dimitrije Dimo Vuković: Podgorička skupština 1918. Zagreb 1989, 287, *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, Vol. 23, 1990, str. 326-329.

Hrvatski narodni preporod – Ilirski pokret, Zagreb 1988, str. 224, *Prilozi Instituta za istoriju u Sarajevu*, br. 25-26, 1990, str. 353-356.

Radovi Zavoda za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Vol 22, Zagreb 1989, *Prilozi Instituta za istoriju u Sarajevu*, br. 25-26, 1990, str. 371-374.

1991.

Statuti tajne Garašaninove organizacije za pripremu ustanka protiv turske vlasti u slavenskim pokrajinama Turskog Carstva (1849/50. i 1850/51), *Historijski zbornik*, god. XLIV, 1991, str. 163-176.

Aleksandar Trajanovski, Crkavno-učilišnite opštini vo Makedonija, Institut za nacionalna istorija, Skopje 1988, *Historijski zbornik*, god. XLIV, 1991, str. 261-262.

Istoriografija balkanskog srednjevjekovja, Tver 1990, *Historijski zbornik*, god. XLIV, 1991, str. 282-283.

Ljuban Lape (1910-1985), *Historijski zbornik*, god. XLIV, 1991, str. 284-285.

1992.

Klub studenata povijesti Sveučilišta u Zagrebu (1925-41), *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, Vol. 25, 1992, str. 249-262.

Dva metodološka pristupa u obradi povijesti gradskih naselja na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće, *Časopis za suvremenu povijest*, god. 24, br. 1, 1992, str. 213-220.

D. Klen / M. Strčić: Pisma Petra I. Petrovića Njegoša, Zagreb 1990, str. 69, *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, Vol. 25, 1992, str. 289-290.

Znanstveni skup “Ognjeslav Utješenović Ostrožinski (1817-1890)”, *Historijski zbornik*, god. XLV, 1992, str. 254-256.

Marijan Matićka, Agrarna reforma i kolonizacija u Hrvatskoj od 1945. do 1948, Zagreb 1990, *Historijski zbornik*, god. XLV, 1992, str. 279-282.

Ilija Hadžibegović, Bosanskohercegovački gradovi na razmeđu 19. i 20. stoljeća, Sarajevo 1991, *Historijski zbornik*, god. XLV, 1992, str. 296-297.

Božena Vranješ-Šoljan, Stanovništvo gradova banske Hrvatske na prijelazu stoljeća, Zagreb 1991, *Historijski zbornik*, god. XLV, 1992, str. 298-299.

Hrvatski biografski leksikon, sv. III, Zagreb 1992; sv. IV, Zagreb 1997; sv. V, Zagreb 2002 (članci: Čavrak Letovanički, Levin; Doklešić, Ljubiša; Dundžerović, Stjepan; Dutković, August; Đurđević, Vasa; Đurković, Đuro; Grujić, Radoslav, suautor Nikša Lučić)

1993.

Nekoliko izvještaja Tome Kovačevića o tajnoj djelatnosti za srbijansku vladu iz 1848. godine, *Historijski zbornik*, god. XLVI, 1993, str. 193-203.

Horvátok, szerbek, szlovének Magyarországon 1945-1975 bibliográfia, Budimpešta 1991, 2 vol, *Historijski zbornik*, god. XLVI, 1993, str. 242.

Studij povijesti na Srednjoeuropskom sveučilištu (Central European University) u Budimpešti, *Časopis za suvremenu povijest*, god. 25, br. 2-3, 1993, str. 352-354.

1994.

Tajna politika Srbije u XIX. stoljeću, AGM i Zavod za hrvatsku povijest, Zagreb 1994.

Cetinje als Hauptstadt Montenegros, u: *Hauptstädte in Südosteuropa: Geschichte – Funktion – Nationale Symbolkraft*, Hg. Harald Heppner, Böhlau Verlag, Wien-Köln-Weimar 1994, str. 171-183.

Iz korespondencije Antuna Radića. Radićeva pisma poljskim etnologima, *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, Vol. 27, 1994, str. 339-346.

Jerzy Skowronek, Z magnackiego gniazga do nepolenskiego wywiadu Aleksander Sepieha, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1992, str. 344 + ilustr, *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, Vol. 27, 1994, str. 373-374.

Ctibor Nečas, Pusobeni urednich lekarek v Bosne a Hercegovine v letech 1892-1918, Masarykova univerzita, Bmo, 1992, 137 str, *Časopis za suvremenu povijest*, god. 26, br. 3, 1994, str. 552-555.

Ivan Očak, Hrvatsko-ruske veze – druga polovica XIX. i početak XX. stoljeća, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb 1993, *Historijski zbornik*, god. XLVII, 1994, str. 206-208.

In memoriam Dr. Ivan Očak (Vrđnik, Srijem, 2. I. 1920 – Zagreb, 24. III. 1994), *Historijski zbornik*, god. XLVII, 1994, str. 230-231.

1995.

Hrvatski doktori u Pragu 1882-1921. godine, *Časopis za suvremenu povijest*, god. 27, br. 1, 1995, str. 137-154.

Civil Croatia on the Eve of the First World War (The Echo of the Assassination and Ultimatum), *Povijesni prilozi*, god. 14, 1995, str. 301-317.

Neka djela govore. U spomen: Igor Karaman (1927-1995), *Vijenac*, God. 3, br. 48, 1995, 2. studenoga 1995.

1996.

The phenomenon of the “Serbs-Catholics” in Dubrovnik in the second half of nineteenth century, u: *Trudna tożsamość. Problemy narodowościowe i religijne w Europie Środkowo-Wschodniej w XIX i XX wieku*, [Red. Jan Lewandowski], Lublin 1996, str. 29-36.

Hrvatski tisak o proslavi stote obljetnice rođenja Františka Palackoga i Prvom kongresu slavenskih novinara Austro-Ugarske u Pragu 1898. godine, u: *Spomenica Ljube Bobana*, Zagreb 1996, str. 223-235.

Tri knjige o Europi, *Erasmus*, 18, 1996, str. 86-89.

Hrvatska historiografija u posljednjih godinu dana (ljetu 1995. – ljetu 1996), *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, Vol. 29, 1996, str. 288-294 (objavljeno u *Vijencu*, br. 71, 26. IX.1996, str. 7-9)

Hrvatski leksikon, sv. I, Zagreb 1996, sv. II, Zagreb 1997. (natuknice: Bachov apsolutizam; Kukuljević-Sakcinski, Ivan; Rački, Franjo; više od 150 nepotpisanih kratkih natuknica iz hrvatske povijesti 19. stoljeća)

Hrvatski opći leksikon, Zagreb 1996. (oko 400 natuknica iz svjetske i hrvatske povijesti 19. i 20. stoljeća)

Kronologija svjetske (1871-1918) i hrvatske (1860-1918) povijesti, u: *Kronologija: Hrvatska, Europa, Svijet*, ur. Ivo Goldstein, Zagreb 1996. (2. prošireno i dopunjeno izdanje Zagreb 2002)

Plantagenet Somerset Fry, *Ilustrirana povijest svijeta*, Mozaik knjiga, Zagreb 1996. Pregled hrvatske povijesti redigirali i nadopunili Mirjana Matijević-Sokol, Damir Agičić i Franko Mirošević, str. 366-371.

Povijest za VII. razred osnovne škole, Alfa, Zagreb 1996. (2. izd. Zagreb 1997)

Povijest za sedmi razred osnovne škole: radna bilježnica, Školska knjiga, Zagreb 1996.

Budi svoj! Povijesna čitanka 3 za sedmi razred osnovne škole, Profil, Zagreb 1996. (2. izd. Zagreb 1998)

Propast Dubrovačke republike, *Hrvatski zemljopis*, god. 4, 1996, br. 18, str. 11-12.

Prva hrvatska opera „Ljubav i zloba“, *Hrvatski zemljopis*, god. 4, 1996, br. 19, str. 11-13.

Prvi saborski govor na hrvatskom jeziku, *Hrvatski zemljopis*, god. 4, 1996, br. 19, str. 14-15.

Ban Josip Jelačić, *Hrvatski zemljopis*, god. 4, 1996, br. 20, str. 11-13.

Bosna i Hercegovina – vrata istoka, *Hrvatski zemljopis*, god. 4, 1996, br. 20, str. 14-16.

Srpanjske žrtve 1845. godine, *Hrvatski zemljopis*, god. 4, 1996, br. 21, str. 13-15.

1997.

Radna bilježnica iz povijesti za VII. razred osnovne škole, Profil i Alfa, Zagreb 1997.

(s Magdalenom Najbar-Agičić i Ivicom Rendulić) *Povijesni zemljovid od kraja XVIII. stoljeća do Prvoga svjetskog rata: Hrvatska. Europa. Svijet*, Profil, Zagreb 1997. (2. izd. Zagreb 2002)

Bosna, Hrvatska, Hercegovina. Zemljovid, vedute, crteži i zabilješke grofa Luigija Ferdinanda Marsiglija krajem XVII. stoljeća, priredio Hamdija Hajdarhodžić, AGM, Zagreb 1996, str. 117; Stjepan Srkulj, Josip Lučić, *Hrvatska povijest u dvadeset pet karata*, AGM, Zagreb 1996, str. 115, *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, Vol. 30, 1997, str. 329-330.

Prvi automobili u Hrvatskoj, *Hrvatski zemljopis*, god. 4, 1997, br. 22, str. 14-16.

Franjo Josip I. Austrijski car i hrvatski kralj, *Hrvatski zemljopis*, god. 4, 1997, br. 23, str. 14-16.

Mladost i školovanje Stjepana Radića, *Hrvatski zemljopis*, god. 4, 1997, br. 24, str. 11-13.

- Urota Zrinsko-Frankopanska: Hrvati u otporu Habsburgovcima, *Hrvatski zemljopis*, god. 4, 1997, br. 24, str. 14-16.
- Dramatični događaji 1903. godine: narodni pokret u Hrvatskoj 1903. godine. Odlazak bana Khuena Hedervarya, *Hrvatski zemljopis*, god. 4, 1997, br. 25, str. 11-13.
- Atentat u Sarajevu: povod za početak Prvog svjetskog rata, *Hrvatski zemljopis*, god. 4, 1997, br. 25, str. 14-15.
- Maksimilijan Vrhovac 1752-1827, *Hrvatski zemljopis*, god. 4, 1997, br. 26, str. 49-50.
- Prve hrvatske novine, *Hrvatski zemljopis*, god. 4, 1997, br. 27, str. 52-54.
- Spomenik hrvatskom jeziku: 150 godina od saborske odluke o proglašenju hrvatskog jezika službenim, *Hrvatski zemljopis*, god. 4, 1997, br. 27, str. 55-57.
- Antun Mihanović: autor „Hrvatske domovine“, *Hrvatski zemljopis*, god. 4, 1997, br. 28, str. 48-49.
- „Sloga“ prvi hrvatski parobrod, *Hrvatski zemljopis*, god. 4, 1997, br. 28, str. 56-57.
- Kako je postao Crveni križ, *Hrvatski zemljopis*, god. 4, 1997, br. 29, str. 54-55.

1998.

- Podíl Stjepana Radiće na popularizaci českého jazyka, dějin a kultury v Chorvatsku; *Slovanský přehled*, god. LXXXIV, br. 2, 1998, str. 135-143.
- Hrvatski studenti na češkom sveučilištu u Pragu 1882-1918. godine, *Časopis za suvremenu povijest*, god. 30, br. 2, 1998, str. 291-315.
- Stjepan Radić i Česi do Prvoga svjetskog rata, *Historijski zbornik*, god. LI, 1998, str. 45-74.
- Slika naroda jugoistočne Europe u hrvatskim udžbenicima povijesti za osnovnu školu, *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, Vol. 31, 1998, str. 205-215 (kasnije objavljeno u engleskom prijevodu: The image of the peoples of South-Eastern Europe in the Croatian history textbooks for the primary school, u: *The image of the other / neighbour in the school textbooks of the Balkan countries*, Tipothito / George Dardanos, Athens 2001, str. 147-162; isto i u grčkom prijevodu: *H EIKONA TOY AΛΛΟΥ, ΑΘΗΝΑ* 2000, str. 179-195)
- Krótki rys stosunków chorwacko-polskich na przestreni dziejów, *Proglas*, nr. 8, 1, 1998, str. 6-8 (kasnije objavljeno u hrvatskom prijevodu u sklopu pogovora knjizi M. Tymowskog, *Kratka povijest Poljske*, Matica hrvatska, Zagreb 1999)
- O Bosni, s druge strane Save, *Hrvatska revija*, 1-2/48, ožujak-lipanj 1998, str. 45-51.
- A Magyar királyság nemzetei a 16-19. században, *Magyar szemle*, VII, br. 9-10, 1998, str. 35-41.
- Kako do europske nastave povijesti, *Hrvatska revija*, god. 48, sv. 4, 1998, str. 820-827.
- Kratka kronologija Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, u: *Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu*, ur. Stjepan Damjanović, Zagreb 1998, str. 13-23.
- Životopis i bibliografija radova Mire Kolar-Dimitrijević. U povodu 65. godišnjice života, *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, Vol. 31, 1998, str. 279-292.
- Povijest 7. Udžbenik povijesti za sedmi razred osnovne škole*, Profil, Zagreb 1998. (3. izd. Zagreb 2002, 5. izd. Zagreb 2004, 6. izd. Zagreb 2005)

Radna bilježnica iz povijesti za sedmi razred osnovne škole, Profil, Zagreb 1998. (5. izd. Zagreb 2002)

Počeci željeznice u Hrvatskoj, *Hrvatski zemljopis*, god. 5, 1998, br. 31, str. 48-49.

Ivan Mažuranić: hrvatski pjesnik i „ban pučanin“, *Hrvatski zemljopis*, god. 5, 1998, br. 31, str. 53-55.

Riječka rezolucija i njezin tvorac Ante Trumbić, *Hrvatski zemljopis*, god. 5, 1998, br. 32, str. 55-57.

1999.

(sa Suzanom Leček et al) *Moj Zagreb, tak imam te rad*, Laurana, Zagreb 1999.

Susreti Hrvata i Čeha koncem 19. stoljeća, u: *Zbornik Mirjane Gross*, Zagreb 1999, str. 299-312.

Kratka povijest Poljske Michala Tymowskog i hrvatsko-poljski odnosi u povijesnoj perspektivi. Pogovor knjizi M. Tymowskog, *Kratka povijest Poljske*, Matica hrvatska, Zagreb 1999, str. 200-211 (prvotno objavljeno pod naslovom Krótki rys stosunków chorwacko-polskich na przestreni dziejów, *Proglas*, nr. 8, 1, 1998, str. 6-8)

Hrvatska enciklopedija, I. svezak, Zagreb 1999; II. svezak, Zagreb 2000. (uređivanje i pisanje natuknica iz svjetske povijesti 16-19. stoljeća)

(s Magdalenom Najbar-Agičić i Ivicom Rendulićem) *Povijesni zemljovidi XX. stoljeća: Hrvatska, Europa, Svijet*, Profil, Zagreb 1999. (2. izd. Zagreb 2000, 3. izd. Zagreb 2002, 7. izd. Zagreb 2006)

(sa Suzanom Leček, Magdalenom Najbar-Agičić i Tvrtkom Jakovinom) *Povijest 4. Udžbenik za četvrti razred (opće) gimnazije*, Profil, Zagreb 1999. (2. izd. Zagreb 2000, 3. izd. Zagreb 2001, 4. izd. Zagreb 2002, 6. izd. Zagreb 2004, 8. izd. Zagreb 2006)

2000.

Hrvatsko-češki odnosi na prijelazu iz XIX. u XX. stoljeće, Ibis-grafika, Zagreb 2000.

Matija Antun Relković i Slavonija 18. stoljeća: radovi sa znanstvenog skupa (u povodu 200. godišnjice smrti), Zagreb, Vinkovci, Davor, 24-25. travnja 1998, uredili Damir Agičić et al, Poglavarstvo općine Davor i Filozofski fakultet u Zagrebu, Davor – Zagreb 2000.

Echa powstania styczniowego w Chorwacji, u: *Prace Komisji Srodkowo-europejskiej*, t. VII, Kraków 2000, str. 39-48. (kasnije objavljeno pod naslovom Odjeci Siječanjskog ustanka u *Narodnim novinama* i *Pozoru*, u: *Zbornik Mire Kolar Dimitrijević*, Zagreb 2003, str. 199-205)

Vjekoslav Klaić i Bosna, u: *Vjekoslav Klaić – život i djelo. Zbornik radova sa znanstvenoga skupa o životu i djelu Vjekoslava Klaića u povodu 150. obljetnice rođenja i 70. obljetnice smrti: 1849. - 1928. - 1998. - 1999*, ur. Dragan Milanović, Zagreb – Slavonski Brod 2000, str. 129-135.

(s Dragutinom Feletarom, Anitom Filipčić, Tomislavom Jelićem i Zoranom Stipersom) *Povijest i zemljopis Hrvatske: priručnik za hrvatske manjinske škole*, Nakladna kuća Dr. Feletar, Koprivnica 2000.

(sa Suzanom Leček, Magdalenom Najbar-Agičić, Stjepanom Matkovićem i Tvrtkom Jakovinom) *Povijest 3. Udžbenik povijesti za treći razred gimnazije*, Profil, Zagreb 2000. (6. izd. Zagreb 2006, 9. izd. Zagreb 2009)

2001.

Czesi w Chorwacji na przelomie wieków, *Balcanica Posnaniensia*, god. XI/XII, 2001, str. 121-132.

Nacionalni identitet Hrvata i Srba u prvoj polovici 19. stoljeća u udžbenicima povijesti za osnovnu školu u Republici Hrvatskoj i Saveznoj Republici Jugoslaviji, u: *Dijalog povjesničara-istoričara 4*, Zagreb 2001, str. 247-263.

The image of the peoples of South-Eastern Europe in the Croatian history textbooks for the primary school, u: *The image of the other / neighbour in the school textbooks of the Balkan countries*, Tipothito / George Dardanos, Athens 2001, str. 147-162 (prvotno objavljeno pod naslovom Slika naroda jugoistočne Europe u hrvatskim udžbenicima povijesti za osnovnu školu, *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, Vol. 31, 1998, str. 205-215)

(s Magdalenom Najbar-Agičić i Snježanom Koren) *Povijest 7*, Profil, Zagreb 2001. (2. izd. Zagreb 2002, 3. izd. Zagreb 2003, 4. izd. Zagreb 2004)

(s Vesnom Đurić) *Radna bilježnica iz povijesti za sedmi razred*, Profil, Zagreb 2001. (4. izd. Zagreb 2005)

Andrzej Paczkowski, *Pola stoljeća povijesti Poljske: 1939-1989. godine*, preveli Magdalena Najbar-Agičić i Damir Agičić, Profil, Srednja Europa, Zagreb 2001.

2002.

Obavijesti o novijim knjigama na češkom, poljskom i bugarskom jeziku, *Časopis za suvremenu povijest*, god. 34, br. 1, 2002, str. 253-254.

(sa Suzanom Leček, Magdalenom Najbar-Agičić, Stjepanom Matkovićem i Tvrtkom Jakovinom) *Povijest 3. Udžbenik povijesti za treći razred gimnazije*, Profil, Zagreb 2002.

2003.

Dragi Franta! Hrvatska korespondencija Františka Hlaváčka (1896-1904), priredio Damir Agičić, Srednja Europa, Zagreb 2003.

Hrvati i Poljaci – narodi daleki i bliski: zbornik radova sa znanstvenog skupa hrvatskih i poljskih povjesničara, uredio Damir Agičić, FF Press i Hrvatski nacionalni odbor za povijesne znanosti, Zagreb 2003.

Hrvati, Poljaci i neoslavizam, u: *Hrvati i Poljaci – narodi daleki i bliski*, ur. Damir Agičić, Zagreb 2003, str. 55-63.

Zbornik Mire Kolar-Dimitrijević, uredio Damir Agičić, FF Press i Odsjek za povijest, Zagreb 2003.

Odjeci Siječanjskog ustanka u *Narodnim novinama* i *Pozoru*, u: *Zbornik Mire Kolar-Dimitrijević*, ur. Damir Agičić, Zagreb 2003, str. 199-205 (prvotno objavljeno pod naslovom

Echa powstania styczniowego w Chorwacji, u: *Prace Komisji Srodkowo-europejskiej*, t. VII, Kraków 2000, str. 39-48)

Idee niepodległościowe wśród Chorwatów do I wojny światowej (1860-1914), u: *Państwa europejskie na drodze do niepodległości*, Kraków 2003, str. 35-40.

Slavenski kongresi 1910. godine u Sofiji i Hrvati, u: *Blgari i Hrvati prez vekovite*, IK Gutenberg, Sofija 2003, str. 172-184.

Bugarska i Bugari u hrvatskim udžbenicima povijesti, u: *Odnosi Hrvata i Bugara od X. do XIX. stoljeća*, Hrvatsko-bugarsko društvo, Zagreb 2003, str. 203-209.

Između hrvatskog i slavenskog identiteta. Odjeci neoslavističkih kongresa u hrvatskoj javnosti, u: *Dijalog povjesničara-istoričara 7*, Zagreb 2003, str. 107-126.

Bosna je... naša! Mitovi i stereotipi o državnosti, nacionalnom i vjerskom identitetu te pripadnosti Bosne u novijim udžbenicima povijesti, u: *Historijski mitovi na Balkanu*, ur. Husnija Kamberović, Sarajevo 2003, str. 139-160.

Nastava povijesti u Hrvatskoj, *Povijest u nastavi*, god. I, br. 2, 2003, str. 140-148.

Seminar on „History Teaching in Croatia“ (Zagreb, Croatia, 4-5 April 2003), Council of Europe / Conseil de l'Europe, Strasbourg 2003. (Report / Izvješće) <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=0900001680493c38>

Iskorak prema trećoj generaciji udžbenika, *Školske novine*, br. 7, Zagreb 18.II.2003, str. 6. *Povijest 7. Udžbenik za sedmi razred osnovne škole*, 4. izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Profil, Zagreb 2003.

2004.

Podijeljena Poljska (1772-1918), Srednja Europa, Zagreb 2004.

Slavenski novinarski kongresi 1903-1908. godine, u: *Spomenica Filipa Potrebiće*, ur. Mirjana Matijević Sokol, Zagreb 2004, str. 321-330.

Europa i europske integracije u nastavi povijesti, *Historijski zbornik*, god. LVI-LVII, 2003-2004, str. 185-188.

2005.

Stosunki chorwacko-węgierskie w okresie odrodzenia narodowego w podręcznikach chorwackich. Zarys problematiki, u: *Węgry i dookola Węgiei: Narody Europy Srodkowej w walce o wolność i tożsamość w XIX i XX wieku*, ur. Antoni Cetnarowicz i Stanisław Pijaj, Towarzystwo Wydawnicze, Kraków 2005, str. 59-68.

Megalomanija umjesto sinteze: Povijest Hrvata; Druga knjiga; Od kraja 15. st. do kraja Prvoga svjetskog rata, Školska knjiga, Zagreb, 2005, *Gordogan*, 3 (22), 2005, 7-9 (51-53), str. 180-182.

2006.

Tomáš Garrigue Masaryk és a prágai horvát diákok a 19-20. század fordulóján (Tomáš Garrigue Masaryk and Croatian students in Prague at the turn of 19th century), u: *A*

Duna vallomása. Tanulmányok Käfer István hetvenedik születésnapjára, ur. Ábrahám Barna i Pilecky Marcell, Pilicsaba 2006, str. 472-481.

- (s Magdalenom Najbar-Agičić) Nastava povijesti u Republici Hrvatskoj i njezina zlouporaba, u: *Demokratska tranzicija u Hrvatskoj*, ur. Sabrina P. Ramet i Davorka Matić, Zagreb 2006, str. 169-191 (kasnije objavljeno pod naslovom The use and Misuse of History Teaching in 1990s Croatia, u: *Democratic Transition in Croatia: Value Transformation, Education & Media*, ur. Sabrina P. Ramet, Davorka Matić, Texas 2007, str. 193-223)
- In memoriam* Prof. dr. sc. Ljubiša Doklestić (1929-2005), *Historijski zbornik*, god. LIX, 2006, str. 335-336.
- (s Magdalenom Najbar-Agičić) Poljska: povratak na zapad, *Hrvatska revija*, god. VI, br. 1, 2006, str. 12-14.

2007.

- Kongresi jugoslavenskih povjesničara – mjesto suradnje ili polje sukoba, *Obraz konfliktów między narodami słowiańskimi w XIX i XX wieku w historiografii*, ur. Irena Stawowy-Kawka, Kraków 2007, str. 117-130.
- (s Magdalenom Najbar-Agičić) The Use and Misuse of History Teaching in 1990s Croatia, u: *Democratic Transition in Croatia: Value Transformation, Education & Media*, ur. Sabrina P. Ramet, Davorka Matić, Texas 2007, str. 193-223. (prvotno objavljeno pod naslovom Nastava povijesti u Republici Hrvatskoj i njezina zlouporaba, u: *Demokratska tranzicija u Hrvatskoj*, ur. Sabrina P. Ramet i Davorka Matić, Zagreb 2006, str. 169-191)
- (Re)konstrukcija suvremene hrvatske/jugoslavenske povijestima u pregledima/sintezama nakon 1991. godine, u knjizi: *Revizija prošlosti na prostorima bivše Jugoslavije*, ur. Vera Katz, Institut za istoriju, Sarajevo 2007, str. 59-71.
- (s Magdalenom Najbar-Agičić) 1918. – ostvarenje vjekovnih snova, geopolitička nužnost ili kobna pogreška. Postanak Kraljevstva SHS u hrvatskim udžbenicima povijesti za osnovnu školu, u: *Kultura sjećanja. Povijesni lomovi i svladavanje prošlosti*, ur. Tihomir Cipek i Olivera Milosavljević, Disput, Zagreb 2007, str. 203-213.
- (s Ivicom Šuteom) Prof. dr. Marijan Maticka. Životopis / Bibliografija prof. dr. Marijana Maticke, *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, Vol. 39, 2007, str. 11-20.
- Andrea Feldman, *Povijesno gledamo. Razgovori s povjesničarima*, Izdanja Antibarbarus, Zagreb 2007, str. 155, *Povijest u nastavi*, gol. V, br. 10 (2), 2007, str. 241-243.
- Studentsko doba, *Hrvatska revija*, god. VII, br. 4, 2007, str. 46-49.
- Povijest 7. Udžbenik za sedmi razred osnovne škole*, Profil, Zagreb 2007. (6. izd. Zagreb 2013)
- Povijest 7. Radna bilježnica za sedmi razred osnovne škole*, Profil, Zagreb 2007.
- (s Magdalenom Najbar-Agičić i Snježanom Koren) *Povijest 7*, Profil, Zagreb 2007.
- (s Vesnom Đurić), *Povijest 7. Radna bilježnica za sedmi razred osnovne škole*, Profil, Zagreb 2007.
- (s Magdalenom Najbar-Agičić, Snježanom Koren i Ivicom Rendulićem) *Povijest 8. Radna bilježnica i povijesne karte za osmi razred osnovne škole*, Profil international, Zagreb 2007.

2008.

Bibliografija hrvatske historiografije u povijesnim časopisima (2000-2004), uredili Vlatka Dugački, Irina Starčević Stančić i Damir Agičić, Srednja Europa, Zagreb 2008.

Mosty i przepaści. O praktyce wprowadzenia idei jedności Słowian południowych w XX wieku, u: *Tantum Historiae. Księga ofiarowana profesorowi Mieczysławowi Tantemu w osiemdziesiątą rocznicę urodzin*, ur. Piotr Żurek, Bielsko-Biała 2008, str. 11-24.

(s Magdalenom Najbar-Agičić) Hrvatska historiografija o 1941. – polemika bez dijaloga?, u: *Kultura sjećanja: 1941. Povijesni lomovi i svladavanje prošlosti*, ur. Sulejman Bosto, Tihomir Cipek i Olivera Milosavljević, Disput, Zagreb 2008, str. 145-155.

(s Branimirom Jankovićem) Šezdeset godina *Historijskoga zbornika*, *Historijski zbornik*, god. LXI, br. 1, 2008, str. XIII-XVIII.

Pet godina časopisa *Povijest u nastavi* (2003-2007. godine). Bibliografija, broj 1-10, *Povijest u nastavi*, god. VI, br. 1 (11), 2008, str. 5-29.

The process of becoming a minority: Bosnia and Herzegovina, u: *Draft Handbook on Values for Life in a Democracy* (elektronska knjiga), ur. Robert Stradling i Christopher Rowe, Strasbourg 2008, str. 82-85, https://www.cnvo.nl/fileadmin/user_upload/PDF/ISIS-LivingTogether/Eng/COE/Petit_guide_valeurs_vie_democratique_Eng.pdf

2009.

Poslijediplomski magistarski studij Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Srednja Europa, Zagreb 2009.

Spomenica Josipa Adamčeka, uredili Drago Roksandić i Damir Agičić, FF Press i Odsjek za povijest, Zagreb 2009.

(s Dragom Roksandićem) Riječ urednika, u: *Spomenica Josipa Adamčeka*, ur. Drago Roksandić i Damir Agičić, FF Press i Odsjek za povijest, Zagreb 2009, str. 9-10.

Doktorati iz povijesti u Hrvatskoj nakon Drugoga svjetskog rata (1946-2008), u: *Spomenica Josipa Adamčeka*, ur. Drago Roksandić i Damir Agičić, Zagreb 2009, str. 519-537.

Wiktor Bazielich i njegovi hrvatski korespondenti. Prilog poznavanju hrvatsko-poljskih književnih i kulturnih veza u dvadesetom stoljeću, *Historijski zbornik*, god. 62, br. 1, 2009, str. 137-162.

O knjizi „Srbi među europskim narodima“, *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, Vol. 41, 2009, str. 434-438.

(s Nikolom Anušićem i Petrom Bagarićem) *Povijest 3. Udžbenik povijesti za treći razred gimnazije*, Profil International, Zagreb 2009.

(s Nikolom Anušićem i Petrom Bagarićem) *Povijest 3. Radna bilježnica iz povijesti za treći razred gimnazije*, Profil, Zagreb 2009.

2010.

Bibliografija hrvatske historiografije u povijesnim časopisima (2005-2008), uredili Irina Starčević Stančić, Vlatka Dugački i Damir Agičić, Srednja Europa, Zagreb 2010.

Droga południowych Słowian habsburskich do niepodległego państwa w XX wieku, *Obóz*, 52, tom II, 2010, str. 11-23.

Tihana Rubić, Nevena Škrbić-Alempijević, Željka Jelavić i Željka Petrović Osmak, ur.: *50 godina Hrvatskoga etnološkog društva (1959-2009)*, Zagreb: Hrvatsko etnološko društvo, 2009, 222 str, *Studia ethnologica Croatica*, Vol. 22, 2010, str. 409-412.

In memoriam Ivan Kampuš (1924-2010), *Pilar*, god. V, br. 10 (2), 2010, str. 189-191.

2011.

Przyczynek do historii polsko-jugosłowiańskich stosunków kulturalnych po II wojnie światowej – działalność Wiktora Bazilicha na polu promocji kultury i jego praca tłumacza, u: *Studia z dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*, tom XLVI, Warszawa 2011, str. 217-236.

Prikaz postanka suvremene Republike Hrvatske u hrvatskim udžbenicima povijesti za osnovnu školu, u: *Kultura sjećanja: 1991. Povijesni lomovi i svladavanje prošlosti*, ur. Tihomir Cipek, Disput, Zagreb 2011, str. 359-377.

Tko su za nas Turci/Osmanlije? Ili kako su predstavljeni u hrvatskim udžbenicima povijesti i sintezama/pregledima hrvatske povijesti, *Slavia Meridionalis*, vol. 11, 2011, str. 241-251.

Povodom 25. obljetnice smrti prof. dr. Jaroslava Šidaka, prvoga urednika *Historijskog zbornika*, *Historijski zbornik*, god. LXIV, br. 2, 2011, str. 303-314.

(s Petrom Bagarićem) Bibliografija časopisa za metodiku nastave povijesti 1951-1992, *Povijest u nastavi*, god. IX, br. 2 (18), 2011, str. 155-330.

Pogovor, u: Hanna Krall, *Stiči prije Boga*, Srednja Europa, Zagreb 2011, str. 131-139.

2012.

Jaroslav Šidak i hrvatska historiografija njegova vremena: zbornik radova sa znanstvenog skupa održanog u Zagrebu 25. i 26. studenog 2011, uredili Damir Agičić i Branimir Janković, FF Press, Odsjek za povijest i Društvo za hrvatsku povjesnicu, Zagreb 2012.

Prilog poznavanju rane djelatnosti Jaroslava Šidaka. Pisma profesoru Ferdi Šišiću, u: *Jaroslav Šidak i hrvatska historiografija njegova vremena*, ur. Damir Agičić i Branimir Janković, FF Press, Odsjek za povijest i Društvo za hrvatsku povjesnicu, Zagreb 2012, str. 69-84.

Historiografia chorwacka w latach 1990-2010: struktura i główne nurty rozwoju, *Prace Komisji Środkowoeuropejskiej*, 20, 2012, str. 63-73.

In memoriam Mirjana Gross (1922-2012), *Časopis za suvremenu povijest*, god. 44, br. 3, 2012, str. 757-762.

In memoriam Rene Lovrenčić (1928-2012), *Pilar*, god. VII, br. 14 (2), 2012, str. 149-151.

In memoriam Mirjana Gross (1922-2012) – Rene Lovrenčić (1928-2012), *Povijest u nastavi*, god. X, br. 20 (2), 2012, str. 255-259.

2013.

Masaryk a Chorvati v minulosti a dnes: mezi nekritickou podporou a veřejným zpochybňováním, u: *T.G. Masaryk a Slované*, ur. Vratislav Doubek, Ladislav Hladký i Radomír Vlček, Historický ústav ve spolupráci s Masarykovým ústavem a Archivem AV ČR, Praha 2013, str. 283-296.

Doktorati iz povijesti u Hrvatskoj 2009-2012. godine, *Historijski zbornik*, god. LXVI, br. 2, 2013, str. 421-441.

Matasovićevo viđenje uloge sveučilišta i studenata u javnom životu, u: *Josip Matasović i paradigma kulturne povijesti: zbornik radova znanstvenog skupa održanog u Slavonskom Brodu 23-24. studenoga 2012*, ur. Suzana Leček, Hrvatski institut za povijest, Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje, Hrvatski državni arhiv i Društvo za hrvatsku povjesnicu, Slavonski Brod – Zagreb 2013, str. 231-241.

Mira Kolar – profesorica Filozofskog fakulteta u Zagrebu 1988. – 2003, u: *Mira Kolar i Podravina: zbornik radova sa znanstvenog skupa u povodu 80. obljetnice prof. dr. sc. Mire Kolar-Dimitrijević*, ur. Hrvoje Petrić i Dragutin Feletar, Meridijani, Povijesno društvo Koprivnica i Društvo za hrvatsku ekonomsku povijest i ekohistoriju, Samobor – Koprivnica – Zagreb 2013, str. 42-49.

Antoni Cetnarowicz, *Odrodzenie narodowe w Istrii w latach 1860-1907*, Historia Iagellonica, Kraków 2010, 264 str, *Historijski zbornik*, god. 66, br. 2, 2013, str. 493-496.

Andrea Feldman, *Imbro Ignjatijević Tkalac. Europsko iskustvo hrvatskog liberala (1824-1912)*, Zagreb: Izdanja Antibarbarus, 2012. – Riječ na promociji, Hrvatski institut za povijest, Zagreb, 13. ožujka 2013, *Povijest u nastavi*, god. 22, br. 2, 2013, str. 152-156.

2014.

Nada Klaić i njezin znanstveni i nastavni doprinos razvoju historiografije: zbornik radova sa znanstvenog skupa s međunarodnim sudjelovanjem održanog u Zagrebu 29-30. studenog 2013. godine, uredili Tomislav Galović i Damir Agičić, Hrvatski nacionalni odbor za povijesne znanosti, Društvo za hrvatsku povjesnicu i FF press, Zagreb 2014.

W poszukiwaniu chorwackich korzeni Oskara Haleckiego, u: *Oskar Halecki i jego wizja Europy*, ur. Małgorzata Dąbrowska, tom 3, Instytut Pamięci Narodowej, Warszawa 2014, str. 129-136. (kasnije objavljeno pod naslovom Hrvatski korijeni povjesničara Oskara Haleckoga, u: *Zbornik Drage Roksandića*, ur. Damir Agičić, Hrvoje Petrić i Filip Šimetin Šegvić, FF press, Odsjek za povijest i Zavod za hrvatsku povijest, Zagreb 2019, str. 311-318)

Doktori filozofije iz znanstvenog područja povijesti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu do 1945. godine, *Tabula*, No. 12, 2014, str. 23-34.

In memoriam Ljubo Boban (1933-1994) – dvadeset godina kasnije, *Tusculum*, god. VII, 2014, str. 225-228.

Vremeplov 7. Udžbenik povijesti za sedmi razred osnovne škole, Profil International, Zagreb 2014.

Vremeplov 7. Radna bilježnica iz povijesti za sedmi razred osnovne škole, Profil International, Zagreb 2014.

2015.

Hrvatska Klio. O historiografiji i historičarima, Srednja Europa, Zagreb 2015.

Hrvatska Klio II. O nastavi i udžbenicima povijesti, Srednja Europa, Zagreb 2015.

Kazimir Grekša, profesor mađarskoga jezika i književnosti na Sveučilištu Franje Josipa I, u: *Varietas Europica Centralis. Tanulmányok a 70 éves Kiss Gy. Csaba tiszteletére*, ur. Iván Bertéby, Eleonóra Géra i Andor Mészáros, ELTE Eötvös Kiadó, Budimpešta 2015, str. 23-27.

Henri Barbusse, *Pisma supruzi 1914-1917*, prev. Smiljka Guštak, Mala zvona, Zagreb 2014. (Riječ na promociji knjige, Zagreb, 13. veljače 2015), *Historijski zbornik*, god. LXVIII, br. 1, 2015, str. 229-231.

Leksikon Antuna Gustava Matoša, uredili Igor Hofman i Tomislav Šakić, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb 2015. (suradnik)

2016.

Spomenica Renea Lovrenčića, uredili Damir Agičić, Drago Roksandić i Tvrтко Jakovina, FF press, Zagreb 2016.

Katedra opće povijesti na Sveučilištu Franje Josipa I. u Zagrebu (1874-1918), u: *Spomenica Renea Lovrenčića*, ur. Damir Agičić, Drago Roksandić i Tvrтко Jakovina, Zagreb 2016, str. 201-230.

Akademik Žarko Dadić – povjesničar znanosti. Izlaganja s kolokvija u povodu 85. rođendana, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, 30. listopada 2015, priredili Željko Dugac i Damir Agičić, *Historijski zbornik*, god. LXIX, br. 2, 2016; Uvodnik (Damir Agičić), str. 439.

Elżbieta Orman, Nepokorni povjesničari – Henryk Wereszycki (1898-1990) i Waclaw Felczak (1916-1993), preveo Damir Agičić, *Historijski zbornik*, god. LXIX, br. 2, 2016, str. 429-436.

(s Magdalenom Najbar-Agičić) National Narratives in Croatia, u: *Geschichtsbuch Mitteleuropa. Vom Fin de Siècle bis zur Gegenwart*, ur. Anton Pelinka, New Academic Press, Beč 2016, str. 287-314.

Polsko-chorwackie związki polityczne i kulturalne od lat osiemdziesiątych XIX wieku do 1948 roku, u: *Polacy i ich sąsiedzy w Europie Środkowej. Związki polityczne i ich odbicie w historiografii*, ur. Antoni Cetnarowicz i Stanisław Pijaj, Wydawnictwo DiG, Varšava 2016, str. 129-136.

Predgovor, u: *Krize, sukobi i solidarnost u povijesnoj perspektivi. Zbornik sažetaka. V. kongres hrvatskih povjesničara*, ur. Damir Agičić, Tomislav Galović i Željko Holjevac, Hrvatski nacionalni odbor za povijesne znanosti, Društvo za hrvatsku povijesnicu i Odjel za povijest Sveučilišta u Zadru, Zadar 2016, str. 7-10. (Tekst je kasnije objavljen u *Historijskom zborniku*, god. LXX, br. 1, 2017, str. 207-210)

2017.

Ljubo Boban i istraživanje suvremene povijesti: zbornik radova sa znanstvenoga skupa s međunarodnim sudjelovanjem održanog u Zagrebu 27. studenog 2015. godine, uredili

Damir Agičić i Marica Karakaš Obradov, FF press, Društvo za hrvatsku povjesnicu i Hrvatski nacionalni odbor za povijesne znanosti, Zagreb 2017.

Ljubo Boban i zanat povjesničara, u: *Ljubo Boban i istraživanje suvremene povijesti*, ur. Damir Agičić i Marica Karakaš Obradov, Zagreb 2017, str. 49-72.

Chorwacja na obrzeżach Europy Środkowej, u: *Europa Środkowa, Balkany i Polacy. Studia ofiarowane profesorowi Antoniemu Cetnarowiczowi*, ur. Janusz Pedza i Stanisław Pijaj, Towarzystwo Wydawnicze Historia Iagellonica, Krakov 2017, str. 27-37.

Istraživanja balkanske/jugoistočnoeuropske povijesti u hrvatskoj historiografiji nakon 1991. godine, u: *Studia Balkanica-Bohemoslovaca VII. Příspěvky přednesené na VII. mezinárodním balkanistickém sympoziu v Brně ve dnech 28.–29. listopadu 2016*, ur. Václav Štěpánek i Jiří Mitáček, Moravské zemské muzeum, Ústav slavistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, Brno 2017, str. 57-63.

Pamćenje o Jugoslaviji u suvremenoj hrvatskoj historiografiji, u: *Tranzicija i kulturno pamćenje*, ur. Virna Karlić, Sanja Šakić i Dušan Marinković, Srednja Europa, Zagreb 2017, str. 237-245.

Ferdo Šišić, sveučilišni profesor, znanstvenik i javni djelatnik, *Historijski zbornik*, god. LXX, br. 2, 2017, str. 469-474.

(Trpimir Vedriš u suradnji s Damirom Agičićem) *In honorem* Neven Budak. Prof. dr. sc. Neven Budak – *biobibliographica sexagenario dicata, Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, Vol. 49, 2017, str. 11-31.

Kongresi hrvatskih povjesničara, *Historijski zbornik*, god. LXX, br. 1, 2017, str. 207-210. (Tekst je prvotno objavljen u zborniku sažetaka Petog kongresa hrvatskih povjesničara *Krize, sukobi i solidarnost u povijesnoj perspektivi*, Zadar, 5-8. listopada 2016)

2018.

Sveučilišna nastava povijesti u Hrvatskoj: tradicija, današnje stanje, perspektive. Povodom 140. godišnjice početka rada povijesnih katedri Sveučilišta u Zagrebu, uredili Damir Agičić i Branimir Janković, FF Press, Hrvatski nacionalni odbor za povijesne znanosti i Društvo za hrvatsku povjesnicu, Zagreb 2018.

Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu na razmeđu tisućljeća, u: *Sveučilišna nastava povijesti u Hrvatskoj: tradicija, današnje stanje, perspektive*, ur. Damir Agičić i Branimir Janković, FF Press, Hrvatski nacionalni odbor za povijesne znanosti i Društvo za hrvatsku povjesnicu, Zagreb 2018, str. 55-66.

Poljsko-hrvatske veze kroz stoljeća: povijest, kultura, književnost. Zbornik radova sa znanstvenog skupa „Związki polsko-chorwackie na przestrzeni wieków: Historia, kultura, literatura“ Kraków, 8-9. VI. 2016, uredili Maciej Czerwiński i Damir Agičić, Srednja Europa, Zagreb 2018.

2019.

Zbornik Drage Roksandića, uredili Damir Agičić, Hrvoje Petrić i Filip Šimetin Šegvić, FF press, Odsjek za povijest i Zavod za hrvatsku povijest, Zagreb 2019.

(s Hrvojem Petrićem i Filipom Šimetinom Šegvićem) Predgovor / Preface, u: *Zbornik Drage Roksandića*, ur. Damir Agičić, Hrvoje Petrić i Filip Šimetin Šegvić, FF press, Odsjek za povijest i Zavod za hrvatsku povijest, Zagreb 2019, str. 11-12 / 13-14.

Hrvatski korijeni povjesničara Oskara Haleckoga, u: *Zbornik Drage Roksandića*, ur. Damir Agičić, Hrvoje Petrić i Filip Šimetin Šegvić, FF press, Odsjek za povijest i Zavod za hrvatsku povijest, Zagreb 2019, str. 311-318. (prvotno objavljeno pod naslovom W poszukiwaniu chorwackich korzeni Oskara Haleckiego, u: *Oskar Halecki i jego wizja Europy*, ur. Małgorzata Dąbrowska, tom 3, Instytut Pamięci Narodowej, Warszawa 2014, str. 11-21)

(s Ivanom Šubic Kovačević), Jaroslav Šidak u glazbenom životu međuratnog razdoblja, u: *Zagreb 1924. – 1930. i 1945. – 1967. Društvo, kultura, svakodnevnica. Zbornik radova s Desničinih susreta 2018*, uredio Drago Roksandić, Zagreb 2019, str. 79-93.

Svečanosti u povodu otvorenja Sveučilišta Franje Josipa I. u Zagrebu, u: *Intelektualac, kultura, reforma: Ivan Mažuranić i njegovo vrijeme*, ur. Dalibor Čepulo, Tea Rogić Musa i Drago Roksandić, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb 2019, str. 283-293.

Poznati Poljaci u/o Hrvatskoj: u Opatiji i Lovranu, od Sapiehe do Witkiewicza, u: *Što sanjamo. Knjiga radova povodom 70. rođendana profesora Dušana Marinkovića*, ur. Dubravka Bogutovac, Virna Karlić i Sanja Šakić, FF Press, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Vijeće srpske nacionalne manjine Grada Zagreba, Zagreb 2019, str. 236-243.

(s Nikolom Tomašegovićem) Prof. dr. sc. Iskra Iveljić: o šezdesetoj obljetnici života / Bibliografija, *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, Vol. 51, br. 2, 2019, str. 13-23.

In memoriam Petar Strčić (1936-2019), *Historijski zbornik*, god. LXXII, br. 2, 2019, str. 512-514.

In memoriam Marijan Maticka (1942-2018), *Pro tempore*, god. XIV, br. 14, 2019, str. 349-352.

2020.

Srednjoeuropske teme, Srednja Europa, Zagreb 2020.

Chorwaci a zjazd neoslawistów w Pradze w 1908 roku (na podstawie ówczesnej prasy chorwackiej), *Prace Historyczne*, 147, br. 2, 2020, str. 361-373.

„Kliofest“ i „History Fest“ u virtualnom obliku imaju smisla, u: *Izazovi pluralizma 1990-ih godina. Četvrti „History Fest“ 2020*, ur. Husnija Kamberović, Udruženje za modernu historiju, Sarajevo 2020, str. 107-113.

In memoriam Ivo Banac (1947-2020), *Historijski zbornik*, god. LXXIII, br. 1, 2020, str. 256-258.

2021.

Klub studenata historije Sveučilišta Srba, Hrvata i Slovenaca u Zagrebu – zapisnici, priredili Dora Kosorčić i Damir Agičić, Srednja Europa, Zagreb 2021.

Predgovor, u: *Klub studenata historije Sveučilišta Srba, Hrvata i Slovenaca u Zagrebu – zapisnici*, prir. Dora Kosorčić i Damir Agičić, Srednja Europa, Zagreb 2021, str. V-VII.
In memoriam Nobuhiro Shiba (1946-2021), *Historijski zbornik*, god. LXXIV, br. 1, 2021, str. 199.

Mihad Mujanović, *Muslimové, a ne mohamedáni! Ke kořenům bosňáckého národního hnutí v letech 1878–1918*, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Praha 2018, 245 str, *Historijski zbornik*, god. LXXIV, br. 2, 2021, str. 446-449.

Predgovor, u: *Kultura: zbornik sažetaka i raspored rada. VI. kongres hrvatskih povjesničara, Rijeka, 29. rujna – 2. listopada 2021*, Hrvatski nacionalni odbor za povijesne znanosti, Društvo za hrvatsku povjesnicu, Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet, 2021, str. 7.

Moj XX vek, u: *Pola veka XX veka. Zbornik povodom 50 godina Biblioteke XX vek*, ur. Dubravka Stojanović, XX vek, Beograd 2021.

2022.

Zbornik Božene Vranješ-Šoljan, uredili Damir Agičić, Nikola Anušić, Iskra Iveljić i Ida Ograjšek Gorenjak, FF press, Zagreb 2022.

Prof. dr. sc. Božena Vranješ-Šoljan, u: *Zbornik Božene Vranješ-Šoljan*, ur. Damir Agičić, Nikola Anušić, Iskra Iveljić i Ida Ograjšek Gorenjak, FF press, Zagreb 2022, str. 9-16.

Hrvatsko-ukrajinski odnosi i paralele: iz vizure Filozofskog fakulteta u Zagrebu, uredili Damir Agičić i Miljenko Jurković, FF press, Zagreb 2022.

Studij ukrajinskoga jezika i književnosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, u: *Hrvatsko-ukrajinski odnosi i paralele: iz vizure Filozofskog fakulteta u Zagrebu*, ur. Damir Agičić i Miljenko Jurković, FF press, Zagreb 2022, str. 49-51.

Akademik Ljubo Boban – život i djelo, u: Ljubo Boban, *Izabrani radovi*, Srednja Europa, Zagreb 2022, str. VII-XIX.

2023.

(sa Snježanom Koren) Between Political Constraints and Professional Historical Writing: Three Decades of Croatian Historiography (1990–2021), *Contemporary European History*, August 2023, 1-8.

(s Irenom Radej Miličić) Tri smrti / tri pogreba 1872. Nad odrom preporoditelja – Gaj, Demeter, Preradović, *Dani Hvarškoga kazališta*, Vol. 49, 2023, str. 5-21.

Prvo hrvatsko izdanje knjige *Sporazum Cvetković-Maček*, u: Ljubo Boban, *Sporazum Cvetković-Maček*, Naklada Ljevak, Zagreb 2023, str. 593-605.

Maciej Czerwiński, *Hrvatska: povijest, kultura, ideje*, preveli Magdalena Najbar-Agičić i Damir Agičić, Srednja Europa, Zagreb 2023.

FILOZOFSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST
INSTITUTE OF CROATIAN HISTORY
INSTITUT FÜR KROATISCHE GESCHICHTE

RADOVI

55

BROJ 2

ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST
FILOZOFSKOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

The logo for FF press, featuring the letters 'FF' in a stylized font with a horizontal line through them, followed by the word 'press' in a lowercase, sans-serif font.

ZAGREB 2023.

RADOVI ZAVODA ZA HRVATSKU POVIJEST
FILOZOFSKOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Knjiga 55, broj 2

Izdavač / Publisher

Zavod za hrvatsku povijest
Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
FF-press

Za izdavača / For Publisher

Domagoj Tončinić

Glavna urednica / Editor-in-Chief

Inga Vilogorac Brčić

Izvršna urednica / Executive Editor

Kornelija Jurin Starčević

Uredništvo / Editorial Board

Jasmina Osterman (stara povijest/ancient history), Trpimir Vedriš (srednji vijek/medieval history), Hrvoje Petrić (rani novi vijek/early modern history), Željko Holjevac (moderna povijest/modern history), Tvrtko Jakovina (suvremena povijest/contemporary history), Silvija Pisk (mikrohistorija i zavičajna povijest/microhistory and local history),
Zrinka Blažević (teorija i metodologija povijesti/theory and methodology of history)

Međunarodno uredničko vijeće / International Editorial Council

Denis Alimov (Sankt Peterburg), Marijan Premović (Nikšić), Csaba Békés (Budapest), Rajko Bratož (Ljubljana), Svetlozar Eldarov (Sofija), Toni Filiposki (Skopje), Aleksandar Fotić (Beograd), Vladan Gavrilović (Novi Sad), Alojz Ivanišević (Wien),
Egidio Ivetić (Padova), Husnija Kamberović (Sarajevo),
Irina Ognyanova (Sofija), Géza Pálffy (Budapest), Ioan-Aurel Pop (Cluj),
Nade Proeva (Skopje), Alexios Savvides (Kalamata), Vlada Stanković (Beograd),
Ludwig Steindorff (Kiel), Peter Štih (Ljubljana)

Izvršni urednik za tuzemnu i inozemnu razmjenu /

Executive Editor for Publications Exchange

Martin Previšić

Tajnik uredništva / Editorial Board Assistant

Dejan Zadro

Adresa uredništva/Editorial Board address

Zavod za hrvatsku povijest, Filozofski fakultet Zagreb,
Ivana Lučića 3, HR-10 000, Zagreb
Tel. ++385 (0)1 6120191

Časopis izlazi jedanput godišnje / The Journal is published once a year

Časopis je u digitalnom obliku dostupan na / The Journal in digital form is accessible at
Portal znanstvenih časopisa Republike Hrvatske „Hrčak“
<http://hrcak.srce.hr/radovi-zhp>

Financijska potpora za tisak časopisa / The Journal is published with the support by
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske

Časopis je indeksiran u sljedećim bazama / The Journal is indexed in the following databases:
Directory of Open Access Journals, EBSCO, SCOPUS, ERIH PLUS, Emerging Sources Citation
Index - Web of Science

Naslovna stranica / Title page by

Marko Maraković

Grafičko oblikovanje i računalni slog / Graphic design and layout

Marko Maraković

Lektura / Language editors

Samanta Paronić (hrvatski / Croatian)

Edward Bosnar (engleski / English)

Tisak / Printed by

Tiskara Zelina d.d.

Naklada / Issued

200 primjeraka / 200 copies

Ilustracija na naslovnici

Muza Klio (Alexander S. Murray, *Manual of Mythology*, London 1898)

*Časopis je u digitalnom obliku dostupan na Portalu znanstvenih časopisa
Republike Hrvatske „Hrčak“ <http://hrcak.srce.hr/radovi-zhp>*

*The Journal is accessible in digital form at the Hrčak - Portal of scientific
journals of Croatia <http://hrcak.srce.hr/radovi-zhp>*